

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра терапії, реабілітації і морфології**

**СИЛАБУС
ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ЛЮДЕЙ З
ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Фізична культура і спорт
Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фізкультурно-спортивна реабілітація людей з обмеженими можливостями
Викладач	Світлана Павлівна Наконечна
Контактний телефон викладача	0509322386
Е-mail викладача	svitlana.nakonechna@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття; самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС,.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно з розкладом проведення консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Фізкультурно-спортивна реабілітація людей з обмеженими можливостями» формує комплексне розуміння важливості фізичної культури та реабілітаційних практик у житті осіб з особливими потребами. Курс зосереджується на систематизації теоретичних та методичних основ фізичної реабілітації для людей з інвалідністю та порушеннями здоров'я.</p> <p>Ключові цілі курсу включають:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування розуміння концепції адаптивної фізичної культури • вивчення специфічних потреб людей з інвалідністю • засвоєння принципів, методик та інструментів фізкультурної роботи з різними нозологічними категоріями • опанування навичок правильного підбору засобів фізичної культури та оцінювання результатів у фізкультурно-оздоровчій діяльності з людьми з інвалідністю • вивчення основ розробки програм адаптивного фізичного виховання для осіб з різноманітними нозологіями • виховання професійної мотивації та компетентності для роботи з людьми, які мають хронічні порушення здоров'я 	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Мета:

Розвиток професійної компетентності здобувачів вищої освіти у сфері адаптивної фізичної культури та спорту через формування системних знань, практичних умінь та навичок організації фізкультурно-оздоровчої та реабілітаційної роботи з людьми, які мають стійкі порушення здоров'я та обмеження життєдіяльності.

Основні завдання:

- Забезпечити ґрунтовну теоретичну та практичну підготовку з питань організації та проведення адаптивної рекреаційної рухової активності для осіб різних нозологічних груп з порушеннями психофізичного розвитку
- Сформувати здатність до реалізації освітніх, корекційних, оздоровчих, виховних та соціально-адаптаційних функцій адаптивного фізичного виховання
- Розвинути практичні навички діагностики функціонального стану та індивідуальних можливостей осіб з обмеженнями здоров'я для побудови персоналізованих реабілітаційних програм
- Сформувати вміння застосовувати сучасні методики, технології та засоби адаптивної фізичної культури відповідно до специфіки різних нозологій
- Виховати інклюзивне мислення, емпатію та професійну готовність до роботи з людьми з інвалідністю
- Ознайомити з нормативно-правовою базою, що регулює фізкультурно-спортивну роботу з особами з особливими потребами
- Розвинути навички міждисциплінарної взаємодії у процесі комплексної реабілітації та соціальної інтеграції осіб з обмеженими можливостями

4. Програмні компетентності та результати навчання**Інтегральна компетентність**

Бакалавр фізичного виховання і спорту здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фізичної культури та спорту, у тренерській діяльності обраного виду спорту, та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних та методичних аспектів з фізичного виховання і спорту.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 4. Здатність працювати у команді.

ЗК.11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК.12. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)

ФК.3. Здатність до організації оздоровчо – рекреаційної рухової активності різних груп населення.

ФК.4. Здатність визначати заходи з фізкультурно – спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

ФК.5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.

Програмні результати навчання

ПРН.9 Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.

ПРН.10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно – оздоровчі заходи.

ПРН.11. Обґрунтовувати вибір з фізкультурно – спортивної реабілітації та адаптивного спорту.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття	Загальна кількість годин			
лекції	12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18			
самостійна робота	60			
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибіркового	
Сьомий	017 Фізична культура та спорт	Четвертий	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		лекції	практичні заняття	сам. роб.
Поняття про спортивну реабілітацію та сферу її застосування		2	4	10
Розвиток фізичних здібностей в адаптивній фізичній культурі. Адаптивна фізична культура при вадах слуху та зору.		2	2	10
Спортивна реабілітація при ураженнях опорно-рухового апарату та ампутаціях .		2	4	10

Спортивна реабілітація при дитячому церебральному паралічі.	2	2	10
Контроль в адаптивній фізичній культурі та фізичній реабілітації.	2	4	10
Характеристика змісту занять з адаптивного фізичного виховання.	2	2	10
Разом	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	На практичних (семінарських) заняттях студент може максимально набрати 50 балів, включаючи результати самостійної роботи. За залік – максимально 50 балів. Таким чином, підсумкова оцінка – максимум 100 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів.

Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення здобувачів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних
Підсумковий контроль	Залік

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

80-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

70-79 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, допускаючи незначні помилки.

60-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово; ознайомлений з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді плутає поняття, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість; планує та виконує частину завдань з допомогою викладача.

50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні

уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- [Наказ 255 від 31.03.2025 про внесення змін до складу Комісії з питань етики і академічної доброчесності](#)
- [Наказ 1099 від 31.12.24р. Про зміну в складі Комісії з етики та академічної доброчесності](#)
- [Наказ №529 від 27.09.2022 р. “Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету”](#)
- [Наказ №530 від 27.09.2022 р. “Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника”](#)
- [Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)
- [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)
- [Наказ 1093 про створення комісії](#)
- [Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)
- [Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”](#)
- [Корисні посилання](#)
- [Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>](#)
- [Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти <https://academiq.org.ua/>](#)
- [Закон України “Про запобігання корупції”- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>](#)

- [Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції»](https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX) – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX>
- [Викривачі корупції \(відповіді на поширені запитання на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції\)](https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/) – <https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/>
- [Вебінари “Академічна доброчесність”](https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/) – <https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/>
- [Інформаційні бюлетені “Академічна доброчесність Infobulletin” в межах проекту сприяння академічній доброчесності в Україні \(Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP\)](https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/) – <https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/>

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Пропуски занять (відпрацювання)

Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):

Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується [«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.

Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до [«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти»](#).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Невідповідна поведінка під час заняття

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» [«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»](#) – ознайомитися із положенням можна за

посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується

[«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#)

(введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) -

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Бажмін О.В. Адаптивна фізична культура в центрах соціальної реабілітації дітей інвалідів/ Бавольська, В.Б.. – Миколаїв, 2017. – 112 с
2. Борецька Н.О. Адаптивне фізичне виховання : навчально-методичний посібник. - Миколаїв, МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2019. - 216 с.
3. Деделюк Н. А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури : навч.-метод. посібник для студентів. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 68 с.
4. Круцевич, Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студ. вищих навчальних закладів фіз. виховання і спорту : у 2 т. Т. 1: Загальні основи теорії і методики фізичного виховання /Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова; ред. Т. Ю. Круцевич ; НУФВСУ.– 3-тє вид., без змін.– Київ: Олімпійська література, 2018.— 384 с.
5. Круцевич, Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту: у 2 т. Т. 2: Методика фізичного виховання різних груп населення /Т. Ю. Круцевич, Н. Є. Пангелова, О. Д. Кривчикова ; ред. Т. Ю. Круцевич ; НУФВСУ.– 3-тє вид., без змін.– Київ: Олімпійська література, 2018.– 448 с.
6. Трояновська М.М. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. Для студентів факультетів фізичного виховання /; Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2018. – 104 с.

Додаткова література:

1. Когут І. Соціальна інтеграція осіб із інвалідністю та роль адаптивної фізичної культури в її реалізації / І. Когут // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2014. № 4. С. 58-66.
2. Кравчун П. Г., Кожин М. І., Шелест О. М., Борзова О. Ю. Сучасна діагностика основних хвороб серцево-судинної системи : навч. посібник для самост. підготовки до практ. занять студ. V курсів мед. фактів ВНЗ IV рівня акредитації з дисципліни". - Харків : ХНМУ, 2016. 227 с.
3. Москаленко Н. В., Ковтун А. О., Алфьоров О. А., Кравченко О. І. (2013). Загальні основи адаптивного фізичного виховання: навчальний посібник/ Н. В. Москаленко, А. О. Ковтун, О. А. Алфьоров, О. І. Кравченко. - Дніпропетровськ : ДДІФК. 137 с.
4. Мухін В. М. (2016). Фізична реабілітація при пошкодженнях опорно-рухового апарату : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК. 398 с.
5. Тиравська О. І. (2017). Курс лекцій з навчальної дисципліни "Фізична реабілітація при

порушеннях діяльності опорно-рухового апарату" / Тиравська О. І. – Львів. 44 с.

6. Чеховська Л., Жданова О., Грибовська І., Данилевич М., Шевців У. Оздоровчо-рекреаційні технології: навч. посіб. / Л. Чеховська, О., Жданова, І. Грибовська, М. Данилевич, У. Шевців. – Львів: ЛДУФК. 2019. 220 с. 7. .

Доцент кафедри терапії,
реабілітації і морфології

Світлана НАКОНЕЧНА

